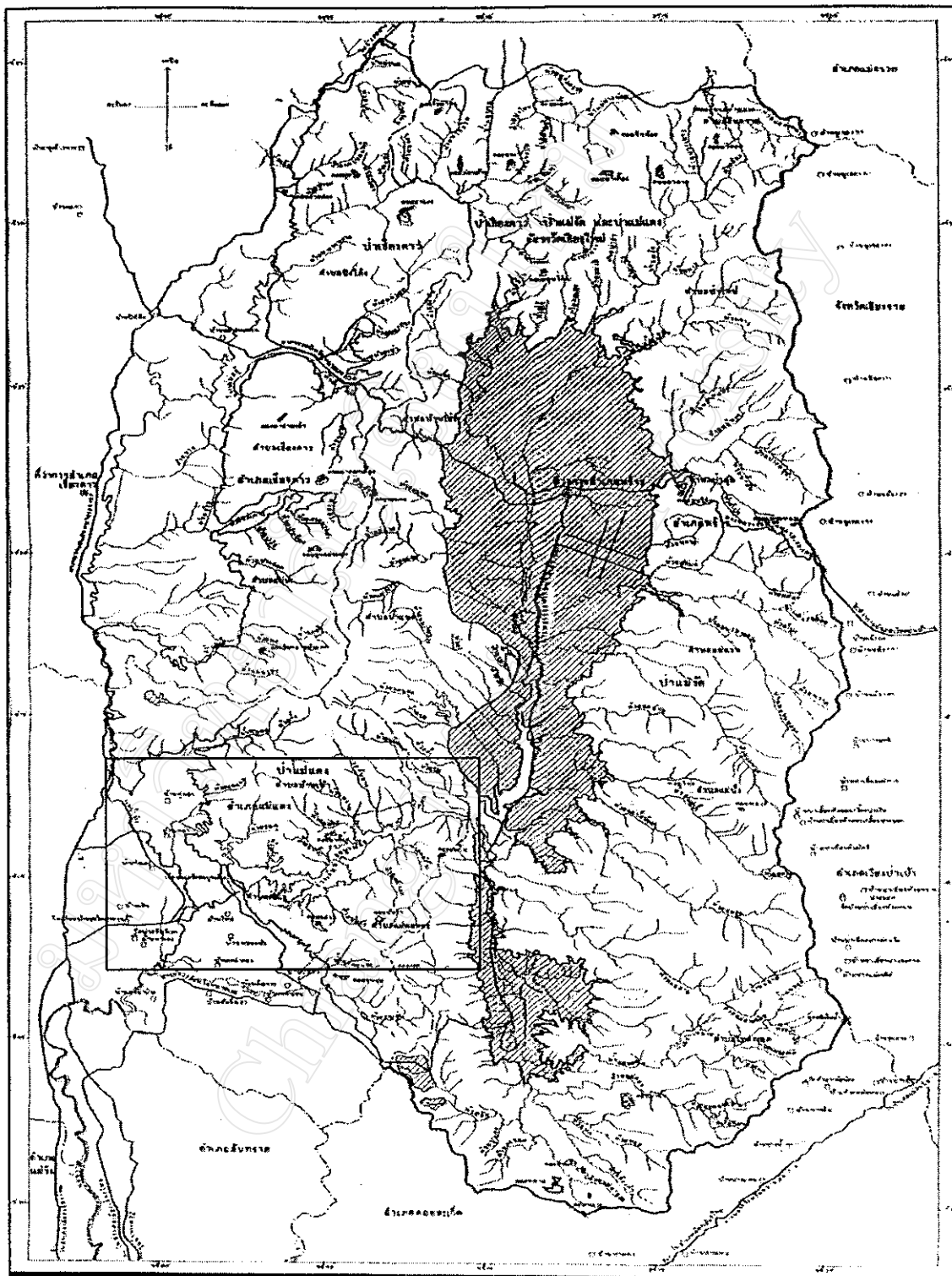

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาพที่ 2 แผนที่อุทยานแห่งชาติศรีลานนา อ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัดและพื้นที่ศึกษา

□ อ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัดและพื้นที่ศึกษา

ชีวประวัติ ลักษณะทั่วไปและการแพร่กระจายของปลาบึก

ปลาบึกจัดเป็นทรัพยากรสัตว์น้ำที่สำคัญชนิดหนึ่ง เนื่องจากว่าเป็นปลาชนิดที่สามารถพบได้เฉพาะถิ่น (endemic species) เท่านั้น คือในแม่น้ำโขงและลำน้ำสาขาที่ทอดแนวตั้งแต่สาธารณรัฐประชาชนจีน เวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามตอนใต้ ซึ่งเป็นแนวน้ำจืดเดียวในโลกเท่านั้นที่สามารถพบปลาบึกได้ ในอดีตปลาบึกมีข้อมูลว่ามีการจับได้จำนวนมากในแม่น้ำโขงและมีการจับมาอย่างต่อเนื่อง จากเหตุผลนี้ทำให้ปีต่อ ๆ มาจำนวนที่จับได้มีแนวโน้มลดลง ซึ่งสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์โดยขาดการอนุรักษ์

ลักษณะทางชีววิทยา กรมประมง (2535) ได้อธิบายลักษณะของปลาบึกไว้ดังนี้

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Pangasianodon gigas*

ชื่อสามัญ MEKONG GIANT CATFISH

เป็นปลาไม่มีเกล็ดหรือที่รู้จักว่าปลาหนังน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในโลก (ภาพที่ 3) ลำตัวยาว ด้านข้างแบน หัวค่อนข้างเล็ก จะงอยปากสั้นหุบ ตามีขนาดเล็กและอยู่ในระดับเดียวกับมุมปาก มีหนวดสั้นมาก 2 คู่ ปากเล็ก ลำตัวมีสีเทาปนดำ ด้านท้องได้เส้นข้างลำตัวลงเป็นสีเหลือง ส่วนล่างสุดจะเป็นสีขาวเงิน มีขนาดใหญ่สุดประมาณ 2.5 – 3.0 เมตร น้ำหนักมากกว่า 250 กิโลกรัม ชอบกินตะไคร่น้ำ ลูกปลาวัยอ่อน ไรน้ำ ตัวอ่อนแมลงและลูกปลานขนาดเล็ก

ในประเทศไทยสามารถพบปลาบึกได้ในแม่น้ำโขงที่กั้นพรมแดน นับตั้งแต่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ลงไปจนถึงอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี(ภาพที่ 4)

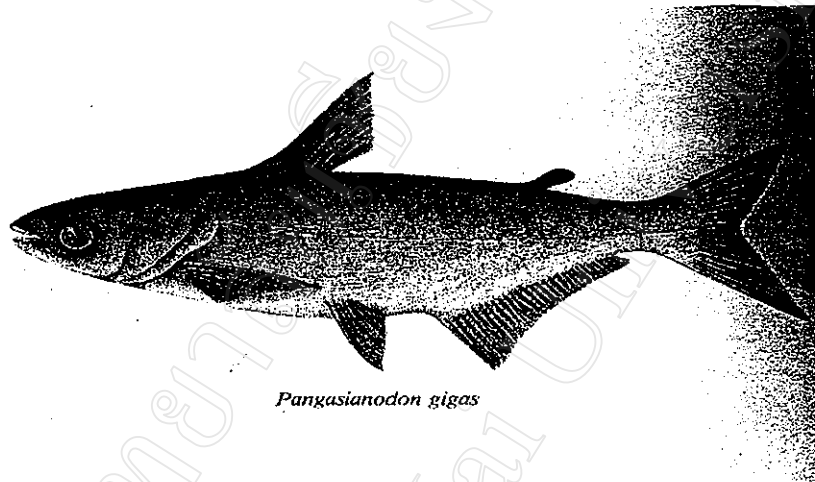
ช่วงต้นฤดูฝนเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน ของทุกปี ปลาบึกจะว่ายทวนน้ำจากปากแม่น้ำโขงในประเทศไทยกลับพม่าไปผสมพันธุ์ทางภาคเหนือของประเทศไทย

การจับปลาบึกผูกพันกับคนไทยแถบลุ่มแม่น้ำโขงมาเป็นเวลานาน โดยมีอยู่หลายแห่งตามชุมชนสองฝั่งแม่น้ำโขงในจังหวัดภาคอีสาน เช่น หนองคาย เลย มุกดาหาร นครพนม อุบลราชธานีและในภาคเหนือที่ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งถือเป็นประเพณีอย่างหนึ่งของคนแถบลุ่มแม่น้ำโขง

จากสถานการณ์การลดลงของปลาบึกที่จับได้จากธรรมชาติปลาบึกจึงถูกจัดให้อยู่ในบัญชีระดับสูงสุดของสัตว์น้ำใกล้สูญพันธุ์โดย CITES และ IUCN ดังนั้นทางกรมประมงจึงได้เล็งเห็นความสำคัญนี้ โดยได้ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้ห้ามทำการประมง ปลาบึกในแม่น้ำโขง (อำนาจ แทนทอง, 2528) เพื่อควบคุมไม่ให้มีการจับปลาบึกอย่างเสรีโดยไม่มีการควบคุม คุ้มครองและอนุรักษ์ปลาบึกที่อยู่ในแม่น้ำโขงให้คงอยู่สมบูรณ์ โดยได้กำหนดห้ามไม่ให้ผู้ใดทำการประมงปลาบึกในแม่น้ำโขง ทั้งที่จังหวัด หนองคาย เลย มุกดาหาร นครพนม อุบลราชธานี เชียงรายโดยเด็ดขาดเว้นแต่เมื่อได้รับอนุญาต และกำหนด ชนิด ขนาด จำนวน และเวลาที่อนุญาตให้ทำการประมง นอกจากนี้ทางกรมประมงได้เร่งเพาะขยายพันธุ์จากการผสมเทียมจนสามารถเพาะพันธุ์ปลาบึกสำเร็จในปี พ.ศ.2526 ที่บ้านหาดไคร้ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และดำเนินการเป็นประจำทุกปี โดยสามารถเพาะได้เฉลี่ยปีละ 10,000 – 500,000 ตัว

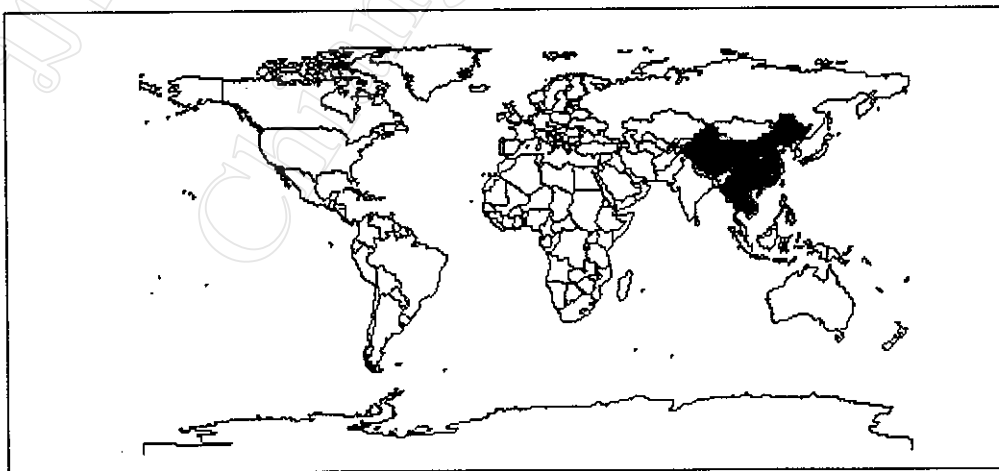
(เสน่ห์ ผลประสิทธิ์และภานุ เทวรัตน์มณีกุล, 2541) โดยแบ่งไปปล่อยเพื่อศึกษาชีววิทยา การวิจัยเกี่ยวกับปลาบึก ในแหล่งน้ำที่สำคัญภายในประเทศ และที่สำคัญในอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนเช่น เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนอุบลรัตน์ เขื่อนวชิราลงกรณ์ เขื่อนสิรินธร เขื่อนจุฬาภรณ์ เขื่อนศรีนครินทร์ และอื่น ๆ รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 500,000 ตัว นอกจากนั้นก็แจกจ่ายให้เกษตรกรทดลองเลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพ และแบ่งปล่อยลงสู่ม่าน้ำโขง

ภาพที่ 3 ลักษณะของปลาบึก

(ที่มา : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2536)

ภาพที่ 4 การแพร่กระจายของปลาบึก

(ที่มา : UNEP – WCMC, 2000)

ตารางที่ 14 ข้อมูลผลผลิตปลาบึกในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่จัดสมบูรณ์ชล

เดือน / ปี	จำนวน (กก.)	หมายเหตุ
1. กันยายน 2540	210	
2. ตุลาคม 2540	120	
3. ตุลาคม 2542	700	
4. พฤศจิกายน 2542	360	
5. กุมภาพันธ์ 2543	135	
6. มีนาคม 2543	120	
7. เมษายน 2543	204	
8. พฤษภาคม 2543	420	
9. มิถุนายน 2543	160	
10. กรกฎาคม 2543	440	
11. สิงหาคม 2543	314	
12. กันยายน 2543	237	
13. ตุลาคม 2543	215	
14. พฤศจิกายน 2543	160	
15. ธันวาคม 2543	68	
16. มกราคม 2544	160	
17. กุมภาพันธ์ 2544	115	
รวม	4,138	

* ที่มา รายงานประจำเดือนผลผลิตสัตว์น้ำ หน่วยอนุรักษ์ทรัพยากรประมงน้ำจืดเขื่อนแม่จัด

ตารางที่ 15 ชนิด จำนวน และขนาดของเครื่องมือประมงที่ใช้จับปลาบึกในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัด

ชนิด	ขนาดตา(ซม.)	จำนวน(คัน)	ขนาด/คัน(กว้าง x ยาว)(ม.)	หมายเหตุ
ข่าย	60	1	6 x 100	
	60	1	4 x 100	
	60	7	5 x 100	
	60	3	5 x 150	
	60	5	6 x 200	
	60	2	5 x 120	
	60	1	9 x 180	
	60	2	6 x 150	
	60	2	8 x 100	
	60	1	6 x 120	
	20	18	5 x 30	ใช้ร่วมกับปลาอื่น ๆ
	7 และ 18	2	4 x 30	ใช้ร่วมกับปลาอื่น ๆ
	รวม		45	

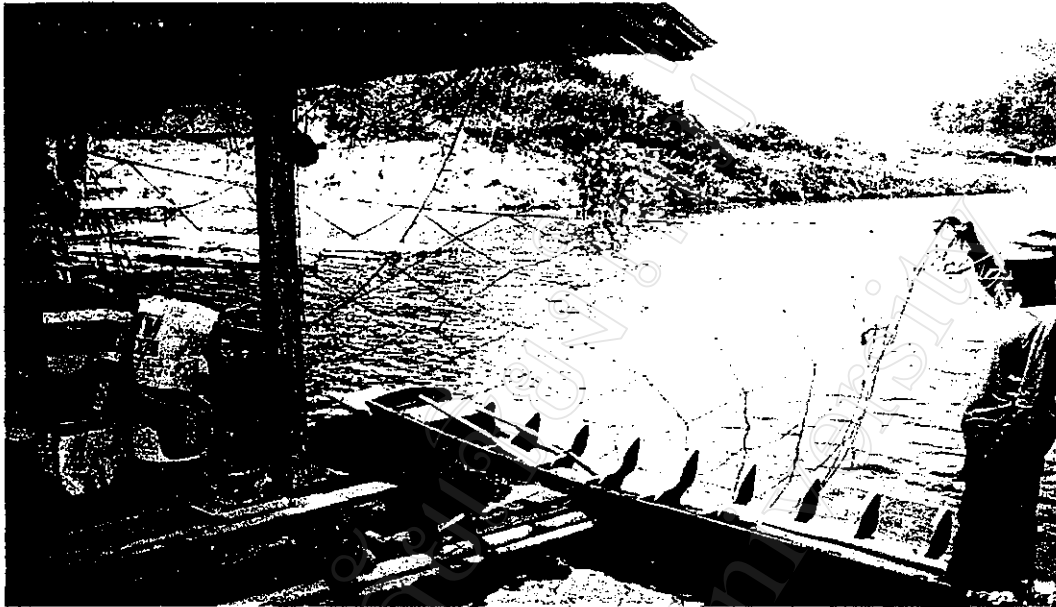
ภาพที่ 5 อ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล

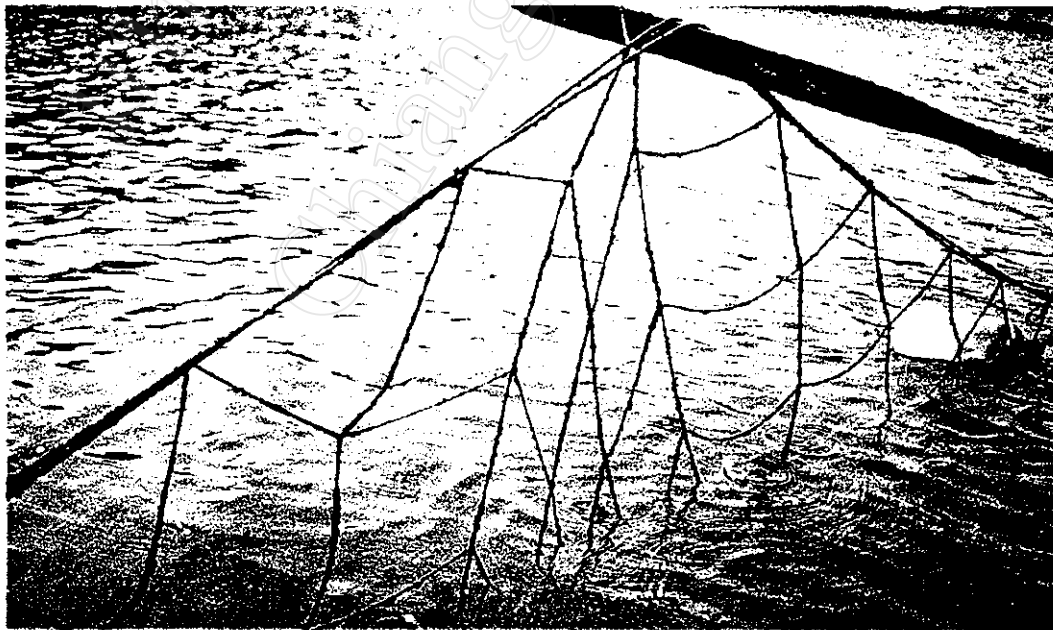
ภาพที่ 6 ทำขึ้นปลาในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล

ภาพที่ 7 ข่ายจับปลาบึกขนาดตา 60 เซนติเมตร

ภาพที่ 8 การวางข่ายจับปลาบึก

ภาพที่ 9 การวางข่ายจับปลาบึกขวางลำน้ำแม่จัด

ภาพที่ 10 การวางข่ายจับปลาบึกต่ำกว่าผิวหน้าน้ำประมาณ 50 เซนติเมตร

แบบสอบถามชุมชนบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล

โครงการวิจัยเรื่อง

ทัศนคติของชุมชนต่อการอนุรักษ์ปลาน้ำจืดที่ใกล้สูญพันธุ์บริเวณเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล

อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามเลขที่ .....

วัน/เดือน/ปีที่สอบถาม.....

ตำบล .....หมู่บ้าน.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมคำลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ตามความจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. อายุ ..... ปี
2. ระดับการศึกษา ไม่ได้รับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย
 ประถมศึกษาปีที่ 4 ปวช. - ปวส.
 มัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาตรีขึ้นไป
3. ภูมิลำเนา (ตำบล, จังหวัด).....
4. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณอ่างเก็บน้ำ
 ตั้งแต่เกิด อยู่มาแล้ว(ระบุ) .....ปี
5. อาชีพของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 การเพาะปลูกทางการเกษตร การประมง
 ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 รับจ้างทั่วไป อื่น ๆ (ระบุ).....
6. รายได้จากการประกอบอาชีพ / เดือน
 น้อยกว่า 2,000 บาท 4,001 – 6,000 บาท
 2,001 – 4,000 บาท มากกว่า 6,000 บาท
7. ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ
 ประมง .....ปี อื่น ๆ .....ปี
8. สถานภาพทางสังคมในชุมชนปัจจุบัน
 กำนัน / ผู้ช่วยกำนัน กรรมการกลุ่มเกษตรกร/ประมง
 ผู้ใหญ่บ้าน / ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ราษฎรธรรมดา

9. ท่านเกี่ยวข้องกับทรัพยากรในอ่างเก็บน้ำในกิจกรรมใด

- ใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำเพื่อการเกษตร ไม่เกี่ยวข้อง
 การท่องเที่ยว/นันทนาการ อื่น ๆ (ระบุ) .....
 การประมง/สัตว์น้ำ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ปลาบึก

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย✓ ลงใน ตามความจริงเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารของท่าน

- ท่านเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับปลาบึกจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ วิทยุ	☐ หอกระจายข่าว
☐ โทรทัศน์	☐ เพื่อนบ้าน
☐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ(ระบุ).....	☐ ผู้นำท้องถิ่น(ระบุ).....
☐ หนังสือพิมพ์	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
☐ หนังสือวิชาการ / แบบเรียน	
- ท่านเคยอบรม การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบริเวณอ่างเก็บน้ำหรือไม่

เคย (ระบุ หัวข้อ.....
 หน่วยงาน.....
 จำนวนครั้ง...../เดือน)

ไม่เคย
- ท่านทราบหรือไม่ว่าจำนวนปลาบึกในอ่างเก็บน้ำมีจำนวนเท่าใด

☐ มาก (ประมาณ.....ตัว)	☐ น้อย(ประมาณ.....ตัว)
☐ ปานกลาง(ประมาณ.....ตัว)	☐ ไม่แน่ใจ(ประมาณ.....ตัว)
- ท่านทราบหรือไม่ว่าปลาบึกถูกปล่อยลงในอ่างเก็บน้ำเมื่ังค์เป็นระยะเวลาที่ปีแล้ว

☐ ไม่ทราบ	☐ ไม่แน่ใจ(ระบุ).....ปี
☐ ทราบ (ระบุ).....ปี	
- ท่านคิดว่าปลาบึกในอ่างเก็บน้ำเป็นทรัพยากรที่ใครควรให้การดูแล

☐ หน่วยงานอุทยานแห่งชาติ/ประมง	☐ องค์กรเอกชน
☐ ชุมชนท้องถิ่น	☐ ทุกข้อที่กล่าวมา
- ท่านเห็นว่ามีควมจำเป็นต้องควบคุมการใช้ประโยชน์จากปลาบึกในอ่างเก็บน้ำหรือไม่

☐ จำเป็น(เหตุผล).....
☐ ไม่จำเป็น(เหตุผล).....

7. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากปลาบึกในเขื่อนแม่งัด.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจ ทศนคติในการอนุรักษ์และการให้คุณค่าต่อการอนุรักษ์ปลาบึก

3.1. ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรประมงและความรู้เกี่ยวกับปลาบึก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่เห็นว่าถูกต้องเพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย

1. ลักษณะของแหล่งน้ำจืดที่ดีสามารถพิจารณาได้จากข้อใด

☐ 1. คุณภาพน้ำ	☐ 3. ความสมดุลของชนิดปลา
☐ 2. ความหลากหลายสิ่งมีชีวิตในน้ำ	☐ 4. ถูกทุกข้อ

2. อ่างเก็บน้ำภายในเขื่อนมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

☐ 1. อนุรักษ์และขยายพันธุ์สัตว์น้ำ	☐ 3. ผลิตกระแสไฟฟ้า
☐ 2. แหล่งท่องเที่ยว	☐ 4. ถูกทุกข้อ

3. ความสำคัญของปลาในแหล่งน้ำ คือ

☐ 1. เป็นตัวชี้วัดคุณภาพน้ำ	☐ 3. ถูกทั้ง 1 และ 2
☐ 2. เป็นตัวควบคุมจำนวนสิ่งมีชีวิตในน้ำ	☐ 4. ไม่มีข้อถูก

4. การมีพันธุ์ปลาหลากหลายชนิดมีประโยชน์อย่างไร

☐ 1. ควบคุมประชากรปลากินพืชและกินเนื้อ	☐ 3. ลดความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์
☐ 2. สร้างความสมบูรณ์ในแหล่งน้ำ	☐ 4. ถูกทุกข้อ

5. ข้อใดคือหลักทั่วไปของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

☐ 1. การใช้เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมและให้เกิดการสูญเสียน้อยที่สุด และถูกต้องตามกาลเทศะ
☐ 2. การใช้ เก็บรักษา ปั่นฟู ป้อนกัน การแบ่งเขตสงวน เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ต่อไป
☐ 3. การใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมแก่มนุษย์
☐ 4. ถูกทุกข้อ

6. ข้อใดคือการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง

- 1. การบำรุงรักษาสภาพแหล่งน้ำจืดเพื่อเป็นที่อาศัยของปลาให้ได้อยู่เสมอ
- 2. การพัฒนาการเพาะขยายพันธุ์ปลาเศรษฐกิจและใกล้สูญพันธุ์ให้เพิ่มมากขึ้น
- 3. การเผยแพร่ให้ประชาชนรับรู้ถึงผลดีของการอนุรักษ์
- 4. ถูกทุกข้อ

7. ปลาบึกในปัจจุบันถูกจัดว่าอยู่ในสถานะอย่างไร

- 1. สูญพันธุ์แล้ว
- 2. ใกล้สูญพันธุ์
- 3. พบได้ตามแหล่งน้ำจืดทั่วไป
- 4. ไม่มีข้อมูล

8. จากข้อ 7. เพราะเหตุใดปลาบึกถึงอยู่ในสถานะนั้น

- 1. เพราะในแถบลุ่มน้ำโขงจับปลาบึกได้ลดลงทุกปี
- 2. เพราะการขยายพันธุ์ตามธรรมชาติและโดยมนุษย์ยังทำได้ไม่เพียงพอ
- 3. ถูกทั้งข้อ 1 และ 2
- 4. ไม่มีข้อมูล

9. การนำปลาบึกมาปล่อยในอ่างเก็บน้ำเพื่ออะไร

- 1. เพิ่มปริมาณปลาให้พอเพียงกับการทำการประมง
- 2. เปลี่ยนชนิดปลาให้มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ
- 3. การอนุรักษ์พันธุ์ปลาไม่ให้สูญพันธุ์
- 4. ถูกทุกข้อ

10. สภาพแหล่งน้ำของปลาบึกแต่เดิมเป็นแบบใด

- 1. หนองน้ำ ที่เป็นน้ำนิ่ง
- 2. แม่น้ำที่เป็นน้ำไหล
- 3. คลองที่เป็นน้ำไหล
- 4. บ่อน้ำที่เป็นน้ำนิ่ง

11. สาเหตุของการใกล้สูญพันธุ์ของปลาบึกท่านคิดว่ามาจากการกระทำใดมากที่สุด

- 1. การกระทำของมนุษย์
- 2. การสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ
- 3. มลพิษแหล่งน้ำ
- 4. การทำลายแหล่งที่อยู่อาศัย

12. ข้อใดคือรูปแบบของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของสังคมในปัจจุบัน

- 1. การให้อำนาจชุมชนในการดูแล ตัดสินใจฝ่ายเดียว
- 2. การมอบอำนาจให้หน่วยงานท้องถิ่นตัดสินใจ ดูแล ฝ่ายเดียว
- 3. ชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่
- 4. ไม่มีข้อมูล

13. ข้อใดไม่ใช่การทำการประมงที่ถูกต้องวิธี

1. การไม่ใช้ไฟฟ้าช็อต ยาเบื่อ วัตถุระเบิด   3. การจับปลาที่ยังไม่ได้ขนาด
 2. การไม่จับปลาในเขตอนุรักษ์และในฤดูวางไข่   4. การใช้เครื่องมือประมงที่เหมาะสม

14. การประมงในอ่างเก็บน้ำมีการทำการประมงในช่วงใดต่อไปนี้มากที่สุด

1. ก.ย. – ธ.ค.   3. ตลอดปี แต่จะลดลงในฤดูวางไข่
 2. ม.ค. – มี.ค.   4. เม.ย.- ส.ค.

15. การแก้ปัญหาการลดลงของสัตว์น้ำทางหน่วยงานราชการดำเนินการอย่างไร

1. สนับสนุนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำหลายชนิด ๆ   3. สร้างการผลิตพันธุ์ปลาต่าง ๆ ในพื้นที่
 2. ปล่อยปลาเศรษฐกิจชนิดต่าง ๆ ลงแหล่งน้ำ   4. ทุกข้อรวมกัน

16. จากการใกล้สูญพันธุ์ของปลาน้ำจืด ท่านเห็นว่าควรแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร

1. ให้ความรู้แก่ชุมชนท้องถิ่นเพื่อช่วยกันอนุรักษ์
 2. สร้างทัศนคติปลูกจิตสำนึกต่อการพอบึง
 3. ประชาสัมพันธ์ถึงผลเสียจากการขาดการเอาใจใส่ทรัพยากรในท้องถิ่น
 4. ทุกข้อรวมกัน

3.2 ข้อมูลด้านทัศนคติต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ต่อปลาน้ำจืดในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัด

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความตามความคิดเห็นของท่านเพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย

ลำดับ	ทัศนคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.	อ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัดเป็นแหล่งน้ำที่เหมาะสมต่อการอนุรักษ์พ่อแม่พันธุ์ปลาน้ำจืดไม่ให้สูญพันธุ์				
2.	ปลาน้ำจืดเป็นสัตว์น้ำที่ชุมชนของท่านควรให้ความสำคัญและร่วมกันอนุรักษ์				
3.	การปล่อยปลาน้ำจืดลงอ่างเก็บน้ำทำให้ปลาและสัตว์น้ำชนิดอื่นมีปริมาณลดลง				

อันดับ	หัวข้อ	ทั้งหมด	ใช่	ไม่	ไม่แน่ใจ	ไม่ตอบ
4.	ปลาบึกเป็นปลาที่สามารถบอกความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศในอ่างเก็บน้ำได้ระดับหนึ่ง					
5.	ปลาบึกเป็นที่ต้องการของชาวประมงมากที่สุด					
6.	ปลาบึกเป็นปลาที่มีความสำคัญต่ออ่างเก็บน้ำมากกว่าสัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ					
7.	เครื่องมือจับปลาบึกมีส่วนทำให้ความสวยงามของอ่างเก็บน้ำลดลง					
8.	การประมงปลาบึกในอ่างเก็บน้ำเป็นเชิงอนุรักษ์มากกว่าทำลายให้หมดไป					
9.	ปัจจุบันปลาบึกในธรรมชาติลดลงมากทำให้ปลาบึกในอ่างเก็บน้ำต้องควบคุมโดยการออกกฎเกณฑ์ควบคุมอย่างเข้มงวด					
10.	การกำหนดพื้นที่อนุรักษ์พันธุ์ปลา ขนาดของปลาและฤดูกาลทำการประมง สามารถอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำรวมทั้งปลาบึกได้เป็นอย่างดี					
11.	ปัจจุบันสามารถเพาะขยายพันธุ์ปลาบึกได้แพร่หลายเหมือนปลาชนิดอื่น ๆ แล้ว การอนุรักษ์จึงเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น					
12.	ปลาบึกในอ่างเก็บน้ำมีส่วนดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยวและการค้าแก่ชุมชน					
13.	การจับปลาบึกเป็นทางเลือกในการเพิ่มรายได้ของชาวบ้านบริเวณอ่างเก็บน้ำ					
14.	เหตุผลที่ทำให้ชาวประมงไม่นิยมจับปลาบึกมีเพียงเหตุผลเดียวคือปัญหาการลงทุนที่สูงจนเกินไปและเสี่ยงต่อการขาดทุน					

อันดับ	ผลการวิจัย	ปริมาณ ปลูกพืช	อายุ ปลูก	ปริมาณ น้ำ	ปริมาณ ปุ๋ย	หมายเหตุ
15.	การให้ความรู้รวมทั้งข่าวสารเกี่ยวกับ ปลาบึก เป็นเพียงวิธีการเดียวเท่านั้นที่ ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์					
16.	การเผยแพร่สถิติและวัตถุประสงค์ของ การปล่อยปลาบึก เป็นแรงจูงใจให้ชาว บ้านรับรู้เพื่อนำไปประกอบการ อนุรักษ์					
17.	หน้าที่และความรับผิดชอบในการ อนุรักษ์ปลาบึกเป็นของกรมประมง เท่านั้น อุทยานแห่งชาติและชาวบ้าน ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง					
18.	การขาดความร่วมมือระหว่างชาวบ้าน กับอุทยานแห่งชาติ จะส่งผลให้การ อนุรักษ์ปลาบึกไม่ประสบผลสำเร็จ					
19.	หากองค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนเกี่ยว ข้องในการอนุรักษ์จะเพิ่มศักยภาพการ อนุรักษ์ได้มากยิ่งขึ้น					
20.	กลุ่มคณะกรรมการประมงในอ่างเก็บ น้ำที่มีหน่วยงานอุทยานแห่งชาติและ ประมงให้คำปรึกษามีความสำคัญใน การอนุรักษ์ปลาบึกมากที่สุด					
21.	การรวบรวมสถิติของปลาบึกที่จับได้ ต่ออุทยานแห่งชาติและประมงเป็น ส่วนสำคัญในการวางแผนการอนุรักษ์ ปลาบึกได้ดี					
22.	การสนับสนุนการศึกษา การเพาะขยาย พันธุ์ปลาบึกในอ่างเก็บน้ำมีส่วนช่วย ลดความเสี่ยงต่อการใกล้สูญพันธุ์					

3.3. ข้อมูลด้านการให้คุณค่าต่อปลาบึกในด้านต่าง ๆ ของชุมชนบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัด
คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความตามระดับความคิดเห็นของท่านเพียงข้อ
ละ 1 เครื่องหมาย

ลำดับ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านเศรษฐกิจและการบริโภค					
1.	การพัฒนาการศึกษาชีวประวัติจากปลาบึก ในอ่างเก็บน้ำเป็นสิ่งแรกที่ควรศึกษาเพื่อ พัฒนาการเลี้ยงเชิงพานิชย์ให้เกิดขึ้น					
2.	การท่องเที่ยวในอ่างเก็บน้ำแม่งัดส่วนใหญ่ เกิดจากความต้องการชมปลาบึก					
3.	การปล่อยปลาบึกลงในอ่างเก็บน้ำต่อเนื่อง ทุกปีจะก่อให้เกิดผลดีต่อการประมงและ สิ่งแวดล้อมในอ่างเก็บน้ำตลอดไป					
4.	การปล่อยปลาเศรษฐกิจชนิดอื่น ๆ ลงใน อ่างเก็บน้ำไม่ได้ช่วยสร้างเศรษฐกิจให้ดี ได้เท่ากับการปล่อยปลาบึก					
5.	ปลาบึกเป็นแหล่งอาหารโปรตีนราคาถูก แก่ชาวบ้านบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัด					
6.	ปลาบึกเป็นสัตว์น้ำที่เนื้อมีรสชาติดีและมี คุณค่าทางโภชนาการจึงควรกระตุ้นให้มีผู้ นิยมบริโภคแพร่หลาย					
	ด้านการอนุรักษ์ สังคมและการศึกษาวิจัย					
1.	พันธุ์ปลาบึกในอ่างเก็บน้ำเป็นแหล่งสำคัญ ในการหาความรู้การศึกษาพฤติกรรม การ ทดลองเพาะขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มจำนวนลด ความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ต่อไป					
2.	เมื่อปลาบึกเข้าสู่ระบบนิเวศในอ่างเก็บน้ำ ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มของชาวบ้านเพื่อ การอนุรักษ์					

ลำดับ	รายละเอียด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.	อ่างเก็บน้ำแม่งัดควมมีปลาบึกเป็นส่วนประกอบเพื่อเป็นตัวบ่งบอกความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมในอ่างเก็บน้ำ					
4.	การให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ปลาบึกร่วมกันชาวบ้านและหน่วยงานท้องถิ่นควรกระทำอย่างต่อเนื่องและประจำ					
5.	ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับปลาบึกเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ชาวประมงตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ปลาบึก					
6.	การอนุรักษ์ปลาบึกให้ได้ผลดีคือการออกกฎหมายเพื่อควบคุมอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์					
7.	ปลาบึกเป็นสัญลักษณ์ของอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัด					

ส่วนที่ 4 การประมงและการจับปลาบึกในอ่างเก็บน้ำ

คำชี้แจง ผู้ที่ประกอบอาชีพประมงกรุณาทำส่วนนี้ โดยอธิบายตามประสบการณ์ของท่าน

1. ท่านทำการประมงในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัดอย่างไร อธิบาย

.....

.....

.....

.....

2. การประมงในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัดหลังจากมีปลาบึกเป็นอย่างไร อธิบาย

.....

.....

.....

.....

3. กิจกรรมการประมงปลาบึกในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัด

3.1. ท่านเคยจับปลาบึกหรือไม่

ไม่เคย (เหตุผล).....

เคย (ตอบคำถามข้อ 3.1.1. – 3.1.13.ต่อไป)

3.1.1. วิธีการจับปลาบึกทำอย่างไร.....

3.1.2. ท่านจับปลาบึกบริเวณใดของอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัด.....

3.1.3. ท่านจับปลาบึกเป็นเวลาที่ปีมาแล้ว.....

3.1.4. ท่านวางเครื่องมือจับปลาบึกกี่ครั้ง /1 อาทิตย์.....

3.1.5. ท่านเคยจับปลาบึกได้หรือไม่.....

3.1.6. จำนวนที่ได้.....ตัว

3.1.7. ปลาบึกที่จับได้มีขนาด น้ำหนักอยู่ในช่วงใด.....

3.1.8. ช่วงเดือนใดที่ท่านสามารถจับปลาบึกได้มากที่สุด.....

3.1.9. ท่านใช้เครื่องมืออะไรจับปลาบึก.....และมีจำนวนเท่าใด.....

3.1.10. ท่านแยกเพศปลาบึกได้หรือไม่.....

3.1.11. หากแยกได้ท่านสังเกตจากอะไรบ้าง.....

3.1.12. ท่านจับปลาบึกเพศใดได้มากที่สุด.....

3.1.13. ท่านเห็นว่าควรทำอย่างไรจึงจะทำให้ปลาบึกในอ่างเก็บน้ำไม่หมดไป.....

ส่วนที่ 5 ปัญหาในการอนุรักษ์ปลาน้ำจืดในอ่างเก็บน้ำและข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์

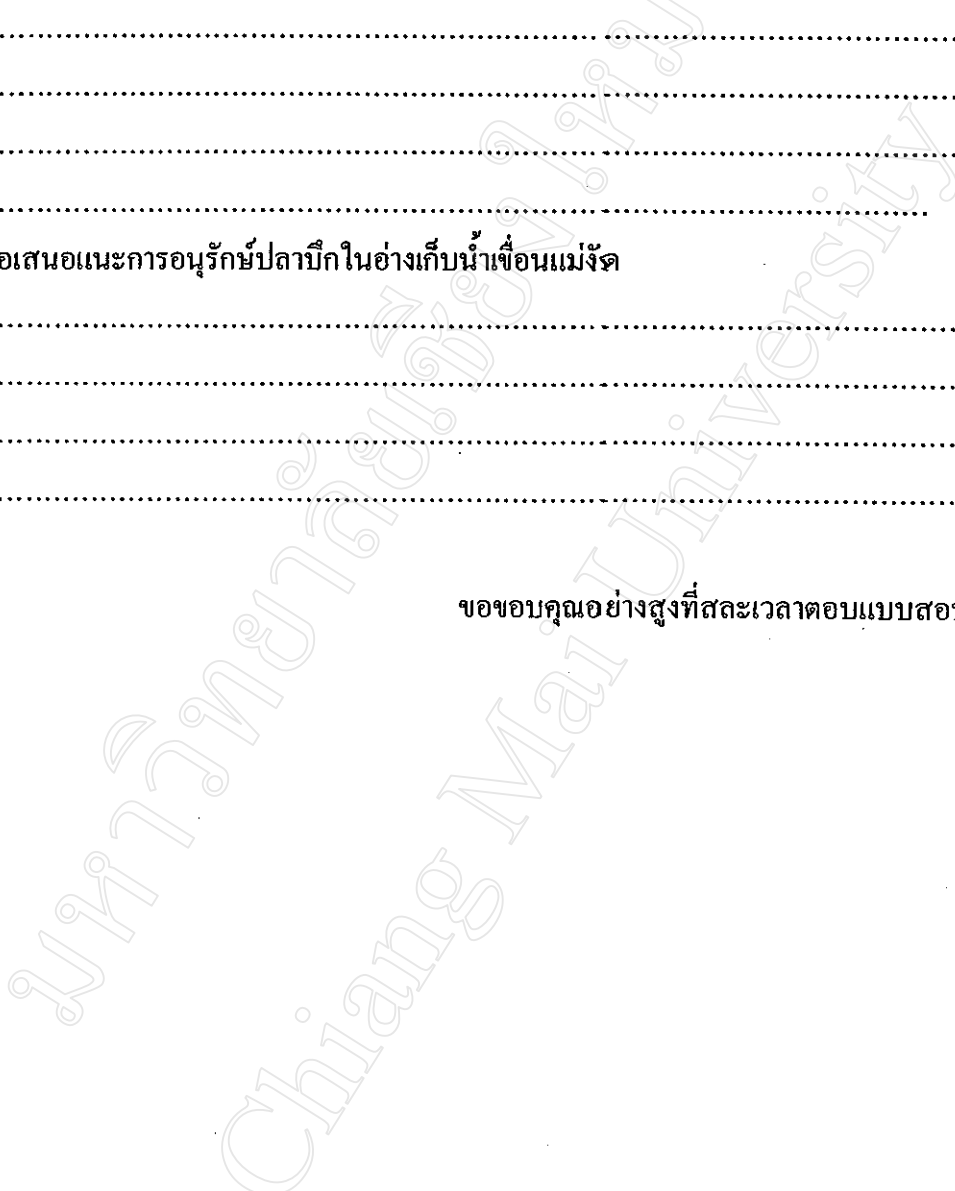
1. ท่านคิดว่าปัญหาในการอนุรักษ์ปลาน้ำจืดในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัดมีปัญหาอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

2. ข้อเสนอแนะการอนุรักษ์ปลาน้ำจืดในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัด

.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณอย่างสูงที่สละเวลาตอบแบบสอบถามนี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	ว่าที่ ร.ต.อานูภาพ วรรณคณาพล
วัน เดือน ปี เกิด	15 กรกฎาคม 2518
ประวัติการศึกษา	สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2535 สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาการประมง (การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540
ประสบการณ์ทำงาน	นักวิชาการประมง ภาควิชาเทคโนโลยีการประมง คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปี 2540 - ปัจจุบัน